

عنوان مقاله:

وجه ایدئولوژیک برتر در روایات شاهنامه بر مبنای چهارروایت: زال و رودابه، رستم و سهراب، رستم اسفندیار و خسرو و شیرین

محل انتشار:

هفتمین همایش ملی متن‌پژوهی ادبی با عنوان نگاهی تازه به ادبیات کودک و نوجوان (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

محمد جعفری - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

محمود مدبری - استاد دانشگاه شهیدباهنر کرمان،

نجمه حسینی سروری - استادیار دانشگاه شهیدباهنر کرمان،

خلاصه مقاله:

کانونی سازی از مولفه های روایت‌شناسی است که در جایگاه واسطه ای میان خواننده و متن، قرار می‌گیرد و آگاهی و اطلاعات متنی از طریق نوع نگرش و نظرگاه او با صدای راوی به مخاطب عرضه می‌شود. در کانونی سازی بنا به نوع عاملی که درون روایت است یا بیرون آن و نیز نوع شخصیتی که این عمل را برعهده دارد، وجوه کانونی سازی چون: ادراکی، روانشناختی و ایدئولوژیکی؛ با درجات گوناگونی به ادراک خواننده و مخاطب میرسد که از این مسیر، تاثیرگذاری متفاوتی دربرخواهد داشت. در این میان وجه ایدئولوژیکی در جایگاه مدخلی برای نشان دادن جهان بینی ها و نگرش های شخصیت ها و راوی نسبت به جهان حقیقی و جهان داستانی، به طرق گوناگون گفتار و کردار و رفتار در متن نمود پیدا میکند. شاهنامه فردوسی هم در جایگاه یکی از کهن ترین متون روایی فارسی، آکنده از این مولفه خاص روایی است که در روایت کردن داستانها و پیرفت های متعدد، نشانی مبرهن از این مبحث دارد. این پژوهش در نظر دارد با به کارگیری موضوع کانونیسازی در روایت، خاصه وجه ایدئولوژیک آن را مورد تحقیق قرار دهد و بدین گونه به جهان بینی برتر در سراسر روایات: زال و رودابه، رستم و سهراب، رستم و اسفندیار و خسرو و شیرین و- توسعا شاهنامه- دست یابد. با سندکاوی و تجزیه و تحلیل داده های یافته شده، نتایج قابل تاملی حاصل آمد؛ تقدیرباوری و حاکمیت مطلق آن بر زندگی آدمی و همچنین ناگریزی انسان از مرگ و عدم غمخواری بر گذشته و مردگان، وجه ایدئولوژیکی غالب در تمامی روایات بررسی شده و شاهنامه است.

کلمات کلیدی:

روایت، کانونی سازی، وجه ایدئولوژی، شاهنامه فردوسی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/907670>

